

Driftnämnd kollektivtrafik
Försäljningsavdelningen
Jesper Andersson
Prisstrateg

Beslutsförslag

Datum	Diarienummer
2023-03-17	DNKT230046

Driftnämnden Kollektivtrafik**Beslutsförslag, Nytt avtal skolbiljetter****Förslag till beslut**

Driftnämnd Kollektivtrafik beslutar att
- Ge förvaltningen i uppdrag att teckna nytt avtal med berörda kommuner gällande skolbiljett för skolelever.

Sammanfattning

Samtliga kommuner i Halland undantaget Kungsbacka köper idag skolbiljetter av Hallandstrafiken för alla elever i grund- och gymnasieskola som är skolbiljettsberättigade. Utbud, pris och villkor är reglerade i avtal som tecknades 2012. Den 29 mars 2023 genomförs en förändring av dagens zonstruktur. Förändringen innebär att Hallandstrafikens trafikområde blir indelat i åtta zoner i stället för nuvarande 27 zoner. Utifrån gällande avtal påverkar zonstrukturförändringen priset för skolbiljetterna i hög grad, vilket föranlett en översyn och att ett förslag till nytt skolbiljettsavtal arbetats fram.

Förslaget till nytt avtal innebär att kommunernas kostnader för skolbiljetter inte påverkas negativt av zonförändringen samtidigt som verksamhetens intäkter bibehålls. Därutöver bidrar det förändrade avtalet till att ge större möjlighet för respektive kommun att anpassa biljettens giltighet utifrån elevernas resbehov.

Förslaget till nytt avtal för skolbiljetter föreslås träda i kraft den 1 juli 2023, och påverkar således inte skolbiljetter för innevarande läsår.

Bakgrund

Idag köper Laholm, Hylte, Halmstad, Falkenberg och Varbergs kommun skolbiljetter av Hallandstrafiken till alla elever i grund- och gymnasieskola som är skolbiljettsberättigade. Kungsbacka köper skolbiljetter av Västtrafik och berörs inte av Hallandstrafikens avtal avseende skolbiljetter.

Utbud, pris och villkor är reglerade i avtal som tecknades 2012, när Hallandstrafiken blev ett bolag som helt ägs av Region Halland. Hallandstrafiken erbjuder idag två skolbiljetter – *Grundskolebiljetten* och *GymnasieSkolbiljetten*. Vardera biljetten är anpassad till respektive skolform utifrån giltighet. Prissättningen av skolbiljetterna utgår från ordinarie taxa. I och med att skolskjutsar är en kommunal angelägenhet ska den totala kostnaden bekostas av respektive kommun.

Nuvarande skolbiljetter;

- Grundskolebiljetten gäller för elev som går i grundskola, vilket även inkluderar friskolor, och är giltig inom en kommun under respektive termin. Biljetten är giltig måndag-fredag klockan 04–17, under skol-, studie- samt lovdagar. Priset är baserat på ordinarie pris Ungdom för en tvåzonsresa.
- GymnasieSkolbiljetten gäller för elev som går i gymnasieskola, vilket även inkluderar friskolor, under respektive termin. Biljetten är giltig för resor mellan kommuner måndag-fredag klockan 04–22 under skol-, studie- samt lovdagar. Priset är baserat på ordinarie pris Ungdom för en trezonsresa.
- Utöver dessa biljetter erbjuds skolor även biljetter för resor till APL (Arbetsplatsförlagt lärande)- och praktikplatser, så kallade *Praktikbiljetter*.

Ny zonstruktur påverkar Skolbiljetten

Den 29 mars övergår Hallandstrafiken till en ny zonstruktur. Övergången kommer inte påverka de biljetter som är utställda för läsåret 2022-2023, det vill säga till och med 2023-06-30. Däremot påverkas prissättning inför kommande läsåret 2023-2024 med start 2023-07-01.

Påverkan på prissättningen beror på att zonpriset höjs till följd av att Hallandstrafiken går från många till färre zoner. Det innebär att kostnaderna

för skolbiljetter riskerar att öka med upp till 30% för de berörda kommunerna. Hallandstrafiken avser därför att ändra prissättningen av skolbiljetterna och samtidigt justera sortimentet utifrån önskemål som inkommit från kommunerna vid tidigare dialog. Utöver detta förenklas hanteringen av skolbiljetter för elever, administratör, förare, kontrollanter eller annan person som återkommande hanterar skolbiljetter.

Förslag till förändrad skolbiljett

Från och med läsåret (LÅ) 2023-2024 (med start 2023-07-01) kommer endast en biljett – *Skolbiljetten* - gälla för samtliga skolformer. Biljetten kan ställas ut för giltighet inom en kommun, mellan flera kommuner eller mellan Hallandstrafikens trafikområde och ett angränsande län. Skolbiljetten är giltig terminsvis måndag-fredag klockan 04–20 under skol- och studiedagar. Därutöver kommer kommuner ges möjlighet att köpa till giltighet för tid då Skolbiljetten inte gäller. En skolbiljett kan då bli giltig dygnet runt måndag-söndag under hela läsåret, inklusive lov som infaller under en termin samt jullovet.

Vad gäller kostnaden för skolbiljetter kvarstår grundförutsättningen - att skolskjutsar är en kommunal angelägenhet och ska till sin helhet bekostas av respektive kommun. Priset för Skolbiljetten utgår från ordinarie taxa för biljetten 30-dagars Ungdom. För giltighet inom en kommun baseras priset på en zon, vid resa mellan kommuner på tre zoner - oavsett om resan är längre än tre zoner. Och vid resa över länsgräns på tre zoner + 1 000kr per läsår som avser biljettkostnaden för det andra länets kollektivtrafikverksamhet (exempelvis Skånetrafiken i det fall en skolbiljett är giltig i både Halland och i Skåne). Prisavdrag görs för den faktiska tiden baseras på antalet skoldagar (enl. Skolverket). Utöver denna kostnad betalar kommunen för den delen som belastar Region Halland (i tabellen nedan angett som ”kommundel”). Priset för Skolbiljetten följer den årliga justeringen av taxan.

Skolbiljett	skoldel	kommundel	totalt	% förändring*
Kommun	2 975 kr	2 337 kr	5 312 kr	0,4
Mellan kommuner	3 605 kr	2 832 kr	6 437 kr	5,9
Till andra län			7 437 kr	

*För innevarande LÅ kostar Gymnasiebiljetten 6 076kr och Grundskolebiljetten 5 289kr

Även om priset för både långa och korta resor ökar minskar kostnaden för merparten av kommunerna. Detta beror på att flertalet elever med dagens Gymnasieskolbiljett endast reser inom en kommun, och att kommunerna

kommer köpa skolbiljett för resa inom en kommun för merparten av eleverna (baserat på elevuppgifter från kommunerna för LÅ22/23). Summerat innebär det att den totala kostnaden för skolbiljetter kommer att minska för merparten av kommunerna jämfört med LÅ22/23. Nämndens intäkter för skolbiljetter kommer att minska.

Nedanstående ekonomisk konsekvens per kommun är beräknad på den förväntade kostnaden för skolbiljetter för LÅ 22/23, där nyttjandegraden i sin tur är beräknad på ett 100 % -igt användande.

Konsekvens per kommun	Kr	%-förändring
Varbergs kommun	-650 000	- 7
Falkenbergs kommun	-180 000	- 2
Halmstads kommun	-1 250 000	- 9
Hylte kommun	100 000	5
Laholms kommun	+/-0	0
Totalt	- 1 980 000	

Hallandstrafikens intäktsbortfall för skolbiljetter uppgår följaktligen till ca 2 mnkr/LÅ. Detta beräknas kompenseras helt och hållet av att skolbiljetterna får en generellt sett kortare giltighetstid än idag, vilket innebär ökande intäkter för resor under övrig tid då elever förväntas köpa biljetter från ordinarie sortiment.

Dialog har förts med kommunerna i framtagandet av det nya förslaget till skolbiljett, och kommunerna är informerade om den pågående processen utifrån förslaget till förändring.

Övervägande

För att inte kommunernas kostnader för skolbiljetter ska öka markant på grund av förändrad zonstruktur föreslås att nytt avtal med kommunerna tecknas. Förändringen innebär ett förenklat sortiment, anpassningar till elevens reserelation samt bibehållna intäkter.

Konsekvensbeskrivning

Den föreslagna förändringen innebär att villkoren för resa med skolbiljett likställs för samtliga skolformer. Samtliga elever kan resa fritt måndag - fredag

kl 04-20. Även om tiden är kortare än idag visar Hallandstrafikens data att ytterst få resor görs efter kl 20 med nuvarande skolbiljetter. Merparten av dessa senare resor bör vara fritidsresor, dvs inte resa mellan hem och skola.

Den minskade giltighetstiden under vardagar samt att Skolbiljetten inte längre kommer vara giltig under lov som infaller under en termin gör att skolbiljettsberättigade elever inte gynnas jämfört med övriga skolelever under sena vardagskvällar och lov.

Elever med skolbiljett bor i regel utanför tätorten och använder kollektivtrafiken i högre utsträckning för att utanför skoltid ta sig till fritidsaktiviteter. Att Skolbiljettens giltighetstider minskar skulle kunna leda till en begränsning för dessa elever. För dessa elever ges möjlighet för kommunerna att köpa till giltighet som möjliggör fritidsresor under de tider då Skolbiljetten inte är giltig. I de fall kommunerna väljer att inte erbjuda elever resor utanför skoltid har Hallandstrafiken förmånliga biljetter som eleven köper av Hallandstrafiken. Exempelvis Fritidsbiljetten som kostar 692 kr/termin (ca 140kr/mån).

Om förslagen avtalsförändringen inte genomförs riskerar kommunernas kostnader för skolbiljetter att öka, vilket i förlängningen skulle kunna innebära att regelverket för när en elev ska anses vara berättigad till en skolbiljett påverkas negativt, dvs att färre elever berättigas skolbiljett.

Ekonomiska konsekvenser av beslutet

De ekonomiska konsekvenserna av förändrat skolbiljettssortiment innebär ett intäktsbortfall på ca 2 miljoner kronor per år för Driftnämnd Kollektivtrafik. Detta bortfall beräknas kompenseras helt och hållet av att skolbiljetterna får en mer begränsad giltighetstid än idag, vilket innebär ökande intäkter för resor under den tid Skolbiljetten inte är giltig.

Förvaltning

Andreas Almquist
Förvaltningschef

Julia Isaksson
Verksamhetschef Försäljning

Bilaga:

Inga bilagor.

Styrelsens/nämndens beslut delges

Varbergs kommun

Falkenbergs kommun

Hylte kommun

Halmstad kommun

Laholms kommun